



Ustvarjalne smernice

Mariborska kolesarska mreža s sofinancerjem Mestno občino Maribor prireja natečaj za oblikovanje plakata, letaka in nalepke na temo sobivanja med pešci, kolesarji in vozniki avtomobilov: sobivanje v mestih. Natečaj je del projekta Mesto po meri kolesarjev. Zmagovalna rešitev bo nagrajena s 1.000 evri.

1. Problem

Slovenci sodimo med najbolj motorizirane narode v Evropi, saj kar 86 % kopnih poti opravimo z avtomobilom, kar nas uvršča na tretje mesto v Evropski uniji. Leta 2015 smo po podatkih Eurostata v stopnji motorizacije dosegli deveto mesto v Evropski uniji. Izdatki povprečnega gospodinjstva v Sloveniji za osebno mobilnost nas uvrščajo na prvo mesto, pred vsemi članicami EU. Obenem smo dolžni upoštevati mednarodne dogovore, slovensko in evropsko zakonodajo na področju kakovosti zraka in toplogrednih plinov. Ti zahtevajo velika znižanja emisij iz prometa v naslednjih desetletjih in so še en razlog za korenite spremembe v načinih potovanja. Eden izmed glavnih virov toplogrednih plinov je cestni promet. Po Operativnem programu ukrepov zmanjševanja emisij toplogrednih plinov v Sloveniji do leta 2020 je cilj, da se emisije ne bodo povečale za več kakor 4 % glede na leto 2005. Ukrepi državne politike na področju prometa bodo usmerjeni v obvladovanje emisij toplogrednih plinov, zato je med drugim ključno tudi spodbujanje nemotoriziranih oblik prometa.

Pred letom 2010 je manj kot 5% ljudi v Mariboru uporabljalo kolo kot prevozno sredstvo. Leta 2016 je ta delež znašal 8%. Še vedno gre za zelo zanemarljiv delež, saj avtomobil kot prevozno sredstvo uporablja dobri 2/3 prebivalcev. Še posebej je zaskrbljujoč delež tistih, ki avtomobil uporabljajo za potovanja na krajše razdalje, manj kot 500 metrov. Za ravninsko mesto, kjer 80% prebivalcev živi v radiju 3 kilometrov od središča mesta je to znak, da niso izkoriščeni vsi potenciali, ki se ponujajo.

Za več informacij lahko navedene podatke najdete na straneh Eurostata, Portala energetike Ministrstva za infrastrukturo RS in Mestne občine Maribor.

Razlogi oz. ovire za nizko uporabo kolesa so:

- slaba infrastruktura, nepovezano omrežje kolesarskih poti, ki onemogoča bolj množično uporabo kolesa kot prevoznega sredstva,
- kraje koles kakor tudi prenatrpane kolesarnice,
- pomanjkljiva ponudba storitev, informacij in programov iz vidika kolesarjev kot uporabnikov mestnega prostora,
- pomanjkljiv pregled nad dejanskim stanjem kolesarstva in potrebami uporabnikov iz vidika pristojnih služb in s tem povezana slaba realizacija dobrih rešitev,
- nizka prometna kultura, ki je dodatno ujeta v začaran krog avtomobilske odvisnosti in avtomobila kot statusnega simbola.

Kot organizacija, ki je v stalnem stiku s kolesarkami in kolesarji, opažamo, da se v urbanem prostoru, s sicer razvijajočim se in vse bolj razširjenim kolesarskim prometom, zastruje interakcija med deležniki v prometu. V mestnih središčih opažamo, konflikte med različnimi





uporabniki prostora. Vsak deležnik zastopa in zasleduje zgolj svoje interese, pozabi pa na interese ter potrebe drugih. Hierarhija v prometu je velikokrat zasnovana na način, da na prvo mesto postavlja motorni promet, zlasti na račun pešcev in kolesarjev, tudi na tistih površinah in cestah, kjer to ni nujno (npr. parkiranje in ustavljanje avtomobilov pred vrta in šolami, prehitra vožnja v centrih mest, preširoki vozni pasovi brez kolesarskih stez in pločnikov, nevarne šolske poti, šolske poti z nevarnim izstopnim mestom iz avtobusa, ipd.). Povrhu vsega sta prisotni še nizka prometna kultura, ki je podrejena hierarhiji v prid motornega prometa ter infrastruktura, ki v ospredje postavlja motorni promet, šele nato pa pešce in za njimi kolesarje, na invalidne osebe in druge deležnike pa skoraj povsem pozabi.

2. Sporočilo, ki ga želimo posredovati

Naš cilj je spodbujati hojo in kolesarjenje kot dva izmed glavnih elementov trajnostne mobilnosti v mestih in gonilni sili pri 1) zmanjševanju onesnaženosti zraka, 2) blaženju posledic podnebnih sprememb na okolje ter 3) spremembah potovalnih navad prebivalstva.

S tem, da se trudimo zgolj povečati število kolesarjev in pešcev ob obstoječi infrastrukturi, drvimo v prepad, saj konflikti že sedaj obstajajo, ob večjem številu raznovrstnih deležnikov v prometu, pa bodo ti samo še večji. Rešitve problema so mnogotere, od optimizacije prometne infrastrukture, ki terja veliko finančnih sredstev, do spreminjanja kulture sobivanja med deležniki. Če prva zahteva velik finančni vložek, ga druga ne, zato v Mariborski kolesarski mreži menimo, da je prvi korak k izboljšanju situacije že ozaveščanje o pomembnosti kulture sobivanja.

Ključnega pomena je torej, da delamo na odnosu med različnimi deležniki v prometu, saj bo konfliktnih situacij, brez popravkov obstoječe infrastrukture, samo še več. Konflikti med deležniki v prometu v urbanem prostoru bodo vedno obstajali, zato se moramo potruditi, da bomo njihovo število, kakor tudi intenziteto minimalizirali.

Ena od rešitev opisanega problema je torej doseganje kulture sobivanja med različnimi uporabniki prostora v mestu. Če bomo razumeli drugega, se bomo lažje vživeli v njegovo kožo tudi takrat, ko pride do konfliktna situacije, ki je sestavni del življenja. S tem bodo doseženi strpnost, razumevanje in spoštovanje, pojmi, ki za nas opredeljujejo kulturo sobivanja.

S kampanjo sobivanje v mestih želimo problem predstaviti in približati vsem meščanom in meščankam ter vsem uporabnikom javnih prostorov in prometne infrastrukture. Želimo jih motivirati, da se vživijo v vlogo drugega deležnika, da spoštujejo eden drugega, da spoštujejo načela varne in neagresivne vožnje ter gibanja, da stremijo k sobivanju, saj verjamemo, da bomo s tem pripomogli k dvigovanju kvalitete življenja v mestu. V sled tega je naša želja, pridobiti izdelke, ki bodo imeli optimistično sporočilno vrednost ter značaj, ki bo zasledoval trajnostno mobilnost in spodbujal sobivanje vseh deležnikov.

Da bo kampanja uspešna, si želimo, da vaše delo sporoča, da je kultura sobivanja cilj urejanja urbanega prostora, da je dosegljiva realnost in ne le utopični ideal.

Sodelovanje na natečaju je brezplačno in odprto za vse, ki boste upoštevali Ustvarjalne smernice in sledili Pogojem natečaja, ki so del RAZPISNE DOKUMENTACIJE.





ORGANIZATOR NATEČAJA

Organizator natečaja je **Mariborska kolesarska mreža**, Partizanska cesta 21, 2000 Maribor. Mariborska kolesarska mreža (MKM) je neprofitna nevladna organizacija, ki se ukvarja s promocijo in razvojem kolesarjenja v Mariboru in širše. Osrednji cilj organizacije je spreminjanje potovalnih navad skozi povečevanje števila kolesarjev in zmanjšanje uporabe motoriziranega prometa. Ob tem goji zavest, da vlaganje v trajnostne načine premikanja po prostoru prinaša dolgoročno blagodejne učinke na celotno družbo in okolje.

—
Ustvarjalne smernice so del RAZPISNE DOKUMENTACIJE.

